

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

titum subjecti, quæ facit ut subjectum non possit aliquid aliud appetere sibi oppositum: Sed visio beata hoc præstat, facit enim ut proprium subjectum appetere nequeat cessationem visionis, vel errorem circa Deum (quæ duo opponuntur visioni) quatenus facit ut non possit in aliquo ex illis apprehendere rationem boni: Ergo totaliter satiatur appetitum beati.

21. Confirmatur: Ideo humanitas, terminata per subsistentiam Verbi Divini, non expetit propriam, quia per divinam illius appetitus perfectè satiatur; quocirca compositum, ex illa & Verbi subsistentia resultans, incorruptibile est: Ergo si visio beatifica satiatur intellectus appetitum, quò propendit in verum, non relinquet potentiam proximam ad formam oppositam; & consequenter compositum resultans ex visione & intellectu, incorruptibile erit.

22. Confirmatur ampliùs: Forma quæ caret contrario, ab intrinseco incorruptibilis est: Sed visio beatifica caret contrario; error enim, qui solus videtur illi opponi, ei propriè non contrariatur; quia nec sunt ejusdem ordinis, nec possunt mutuo se expellere; illa quippe visio sic perficit subjectum, ut reddat illud omnino incapax erroris: Ergo idem quod priùs.

S. I I.

Solvuntur objectiones.

23. **O**BJICIES primò contra primam partem conclusionis. Ad rationem beatitudinis non est necessarium ponere illam incorruptibilem ex natura sua, sed sufficit quod ex Dei dono & conservatione non corrumpatur: Ergo omnino voluntariè ponitur incorruptibilis ex propria ratione. Consequentia est bona, Antecedens probatur: quia ut beatus sit perfectè fœlix, & non sit anxius de suo statu, sufficit quòd Deus statuerit conservare beatitudinem ejus, & hoc sit illi notum.

24. Huic objectioni solutio patet ex dictis in probatione primæ partis conclusionis, negandum scilicet esse Antecedens: nam cum de essentia beatitudinis sit, quòd vel ratione sui, vel ratione eorum quæ illi debentur, satiatur omnem appetitum beati, & omnem miseriam & anxietatem ab eo excludat, non esset vera beatitudo, si ex se & ab intrinseco non haberet securum reddere beatum de perpetuitate sui status: hoc autem præstare non potest, nisi ab intrinseco sit inamissibilis & incorruptibilis: adeòque non sufficit extrinsecum Dei decretum, quò statuit perpetuò conservare Sanctorum beatitudinem; sed insuper requiritur quòd ipsa beatitudo ratione sui, vel ratione alicujus proprietatis & perfectionis sibi debita, exigat perpetuò durare & conservari à Deo.

25. **O**BJICIES secundò: Beatitudo habet potentiam intrinsecam ut à Deo destruat: Ergo est corruptibilis ab intrinseco, saltem per respectum ad Deum. Consequentia patet ex supra dictis, Antecedens probatur. Visio beata est destructilis à Deo suspendente concursum. At non est destructilis per solam denominationem extrinsecam à potentia Dei: Ergo est destructilis per potentiam sibi intrinsecam. Probarur Minor. Si solùm esset destructilis per denominationem extrinsecam à potentia Dei: hæc causalis esset vera ideo est destructilis, quia Deus potest eam destruere: At rursus hæc est vera: Deus potest illam destrue-

re, quia destructilis est: Ergo de primo ad ultimum, ideo potest Deus destruere visionem, quia potest: quod est circulus vitiosus, quem D. Thomas 1. p. qu. 25. art. 2. vitare contendit in objecto omnipotentia Dei.

26. Respondeo, distinguendo Antecedens: Beatitudo habet potentiam intrinsecam ut destruat à Deo, physicam, nego Antecedens: Logicam & obedientialem, consistentem in non repugnantia ut destruat à Deo, operante supra leges communes, & contra peculiarem ipsius beatitudinis inclinationem, concedo Antecedens, & nego Consequentiam: quia ut aliquid dicatur ab intrinseco corruptibile, per respectum ad Deum, non sufficit non repugnantia, seu potentia logica & obedientialis ut ab illo destruat, ut supra ostensum est; sed exigitur potentia physica inclinata secundariò ad non esse: ideo enim homo, v. g. dicitur corruptibilis ab intrinseco, quia materia ex qua componitur, appetit alias formas, incompatibiles cum anima rationali, & ex consequenti appetit expulsionem animæ, & non esse hominis.

27. **O**BJICIES tertio contra secundam partem conclusionis: Forma recepta in subjecto non connaturali, sed extraneo, recipitur in eo amissibiliter & corruptibiliter; ut patet in calore, qui in subjecto proprio & connaturali, scilicet igne, est inamissibiliter, sed in aqua est amissibiliter, eò quòd aqua sit subjectum extraneum: At visio Beatifica est in homine, & in Angelo, ut in subjecto extraneo, non verò connaturali; cum lumen gloriæ, à quo dependet, nulli intellectui creato vel creabili connaturale sit: Ergo visio beatifica est amissibiliter & corruptibiliter in intellectu humano & angelico.

28. Confirmatur: Gratia sanctificans est qualitas corruptibilis, ut experientià constat, nam quotidie corrumpitur per peccatum: Ergo multò magis lumen gloriæ, & visio beata. Patet Consequentia: tum quia gratia sanctificans est nobilior forma n ordine supernaturali: tum etiam quia comparatur ad lumen gloriæ, ut essentia ad proprietatem; non potest autem proprietatis esse incorruptibilior, quàm natura à qua dimanat.

29. Ad objectionem respondeo, Majorem esse veram, quando forma ex se non habet quòd sit incorruptibilis, sed ex conditione subjecti; tunc enim si recipitur in subjecto extraneo, est in eo corruptibiliter & amissibiliter; secùs verò, quando ex se & ex natura sua incorruptibilis est, & perfectè participata à subjecto extraneo; tunc enim non solùm non participat corruptibilitatem subjecti, sed insuper illud trahit & elevat ad suam incorruptibilitatem. Patet hoc in subsistentia divina, quæ quia ex se est incorruptibilis & æterna, etiam communicata subjecto extraneo, scilicet humanitati, incorruptibilis & perpetua manet, & trahit illam ad suam perpetuitatem: unde Christus naturam semel assumptam nunquam dimisit, etiam dissolutà unione illius naturæ per mortem, Ceterùm visio beata ex se & ex natura sua incorruptibilis est: tum quia est participatio visionis Dei, & mensuratur æternitate illius: tum etiam, quia principia ad illam concurrentia, nempe lumen gloriæ, & divina essentia, in ratione speciei unita, ex propria natura sunt incorruptibilia; & sic visio quamvis recepta in subjecto extraneo (intellectu scilicet humano vel angelico) non propterea participat corruptibilitatem seu mutabilitatem illius, sed

sed potius illud trahit & elevat ad esse omnino immutabile & incorruptibile: adeoque licet anima vel intellectus secundum se mensurentur avd, ut tamen subjiciuntur lumini gloriæ, & visioni beatæ, æternitate participatâ mensurantur, & omnino invariabiliter se habent. Dixi autem, quando forma ex se incorruptibilis est, & perfectè participata à subjecto: quia si participatur imperfectè (ut gratia & charitas viæ, ratione cognitionis obscuræ fidei per quam regulantur) etiam si ex natura sua sit incorruptibilis, nihilominus potest de facto corrumpi ex defectu subjecti; quia tunc non trahit subjectum ad suam perfectionem, sed potius trahitur ab illo ad suam imperfectionem.

30. Ex quo patet responso ad confirmationem: licet enim gratia sanctificans de se postulet perpetuitatem, & illam secum afferat, si sit in statu perfecto & connaturali, uti est in patria, ubi clarâ Dei cognitione regulatur: in via tamen potest aliqua ratione corrumpi seu amitti, quia est in statu imperfecto & veluti præternaturali, utpote regulata per fidem & cognitionem obscuram: adhuc tamen in illo non est physicè corruptibilis intrinsicè, quia non habet aliquod physicum principium corruptionis, sed tantum morale, quod est peccatum.

31. Ex his solum manet præcipuum Curielis fundamentum, quod potest sic breviter proponi. Principium proximum visionis beatificæ non petit ab intrinseco perpetuò conservari: Ergo illa non est ab intrinseco incorruptibilis & inamissibilis. Consequentia patet, Antecedens probatur. Principium proximum visionis beatæ est intellectus, ut illustratus lumine gloriæ: At huic conjuncto non debetur perpetua conservatio ratione subjecti, cum lumen gloriæ sit illi indebitum; nec ratione luminis, quia cum accidentis esse sit inesse subjecto, ex parte subjecti dijudicandum ac metiendum est an accidenti debita vel indebita sit conservatio, sicut ex parte subjecti judicamus ac metimur an accidens naturale sit vel supernaturale: Ergo principium proximum visionis beatificæ non petit ab intrinseco perpetuò conservari.

32. Huic, inquam, argumento patet solutio ex jam dictis, negandum scilicet esse Antecedens. Et ad hujus probationem, neganda est Minor, pro secunda parte, quam non convincit probatio facta: nam licet verum sit, accidens quod subordinatur subjecto, debere mensurari quoad debitum conservationis, penes subjecti exigentiam; non tamen est verum, quando accidens sibi subordinatur subjectum, illudque trahit ad propriam immutabilitatem: hoc autem est discrimen inter gratiam viæ, & lumen beatificum, quod gratia viæ libero hominis arbitrio quoad sui conservationem subjicitur, ita ut illam pro arbitrij libertate possit abjicere; lumen autem beatificum non subjicitur intellectui creato, sed illum sibi subjicit ac subordinat, & ad ordinem immutabilem elevat, ut antea exposuimus: ideoque an sit debitum perpetuò conservari, non ex subjecti exigentia, sed ex propria hujus luminis gloriosi natura, dijudicandum & metiendum est. Unde est disparitas quantum ad hoc inter supernaturalitatem accidentis, & debitum conservationis illius in subjecto: cum enim supernaturalitas sumatur ex excessu & elevatione formæ supra naturam & exigentiam subjecti in quo recipitur, ex parte subjecti metimur an accidens

Tom. III.

naturale vel supernaturale sit: è contra verò cum debitum conservationis reguletur penes immutabilitatem formæ conservandæ; non penes exigentiam subjecti, sed penes propriam naturam ipsius formæ metiendum est; præsertim quando talis forma est in suo statu perfecto & connaturali, ut contingit in proposito.

Objicies ultimò: Visio communicata Paulo in raptu fuit ejusdem speciei cum visione Beatorum: At illa non petebat ab intrinseco perpetuò conservari: Ergo nec visio Beatorum id exposcit. Major videtur certa, Minor verò probatur primò. Actio non potest excedere durationem principij à quo essentialiter pendet: At principium, scilicet lumen communicatum Paulo, non petebat ab intrinseco perpetuò conservari, cum fuerit facilè transiens, & datum per modum luminis prophetici, & coruscationis transeuntis, ut docet S. Thomas 2. 2. qu. 175. art. 3. ad 2. Ergo nec ejus visio. Secundò eadem Minor suadetur: quia aliàs non solum fuisset miraculosum, quod Paulus manens viator viderit divinam essentiam, sed etiam quod illius visio ad breve tempus duraverit: At hoc videtur multiplicare miracula absque necessitate: Ergo visio communicata Paulo in raptu, non petebat ab intrinseco perpetuò conservari.

34. Huic argumento respondent aliqui, negando Majorem: existimant enim visionem communicatam Paulo in raptu, & visionem patriæ quam Beati eliciunt, esse diversæ speciei, quia prima ex natura sua fuit transiens, & non processit à lumine gloriæ, sed à solo auxilio; altera verò est permanens, & à lumine gloriæ procedens. Sententia tamen quæ docet utramque visionem esse ejusdem speciei, solumque differre accidentaliter & ex parte subjecti, verior & probabilior est: tum quia utraque respicit idem objectum formale, nimirum essentiam divinam clarè cognitam: tum etiam quia qualitates facilè mobiles, & difficilè mobiles ex parte subjecti, non differunt specie & essentialiter, juxta D. Thomam infra qu. 49. art. 2. ad 3.

Meliùs ergo responderetur, concessâ Majori, negando Minorem: visio enim Pauli ex se & ex natura sua erat perpetua, & exigebat ab intrinseco perpetuò conservari; sed ex dispensatione Dei & per miraculum non duravit de facto: sicut Cælum, vel Angelus, quæ ab intrinseco incorruptibilia sunt, & exigunt perpetuò conservari, de potentia absoluta possunt desinere esse. Ad primam probationem, nego etiam Minorem: nam licet tale lumen habuerit modum dispositionis transeuntis, fuit tamen habitus quoad substantiam: unde quando Divus Thomas locò citatò illud comparat luminis prophetico, comparatio tenet solum quantum ad modum essendi utriusque, non verò quantum ad substantiam seu rationem specificam. Ad secundam probationem, concessâ Majori, nego pariter Minorem: nam vel illa duo miracula sunt inter se subordinata, & unum inclusum in alio, aut secutum ex illo; quia scilicet eo ipso quod viatori communicatur clara Dei visio, non nisi ad tempus debet communicari, præterquam Christo, qui fuit viator & comprehensor: vel si sunt duo miracula non subordinata, multiplicantur cum urgenti necessitate, ortâ ex natura visionis, ut latius ostendi.

M